

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๔๓

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๓

เรื่อง ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายฉลาด นำเอกลาก) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีหมายเลขคำที่ ๑๘๓๘/๒๕๔๒ ระหว่างธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์ นายฉลาด นำเอกลาก จำเลย ขอให้พิจารณาคดี บัญชีเดินสะพัด กู้เบิกเงินเกินบัญชี บังคับจำนอง ขอให้จำเลยชำระหนี้ไถ่ถอนจำนองหลักทรัพย์ตามฟ้องแก่โจทก์เป็นจำนวนเงิน ๕,๓๐๗,๑๕๖.๗๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๘ ต่อปี ของต้นเงิน ๓,๘๘๑,๓๕๑.๓๔ บาท นับจากวันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้นแก่โจทก์ จำเลยให้การปฏิเสธและโต้แย้งว่าการคิดดอกเบี้ยทบต้นและดอกเบี้ยตามฟ้องร้อยละ ๑๘ ต่อปี ของเงินค้างชำระสูงกว่าที่ระบุในสัญญาการฟ้องจึงขัดต่อรัฐธรรมนูญและตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยของโจทก์มิได้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมาย ปัญหาดังกล่าวยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และการคิดดอกเบี้ยผิดนัดของธนาคารโจทก์ตามฟ้องร้อยละ ๑๘, ๑๘, ๒๐.๒๕ และ ๒๑.๕๐ ต่อปี โดยมิได้รับความยินยอมจากจำเลยและตัวแทนผู้บริโภคนั้น เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ที่ให้ความสำคัญในเรื่องความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค และมาตรา ๕๗ ที่มีเจตนารมณ์เรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

พิจารณาแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๔๓ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นบทบัญญัติซึ่งให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ รวมทั้งเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ จึงไม่มีประเด็นพิจารณาว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

พิจารณาแล้วรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรี ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคจึงไม่มีประเด็นที่จะพิจารณาว่าประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ และศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๒ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจไว้มิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติจึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัยโดยเหตุผลดังได้พิจารณาข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ